

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia 31 grudnia 2010 r.

**Pan
Olgiard Geblewicz
Marszałek
Województwa Zachodniopomorskiego**

LSZ-4101-28-01/2010
P/10/163
tekst ujednolicony

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie skontrolowała w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie (Urzędzie) wykonywanie zadań delegowanych w zakresie obsługi realizowanego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW) działania: „Odnowa i Rozwój Wsi” (OiRW).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 6 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK przekazuje Panu Marszałkowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w skontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego (SWZ) podpisał w dniu 29.01.2009 r. umowę z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) w sprawie realizacji zadań delegowanych, po przeprowadzeniu przygotowań do wdrożenia i obsługi działania

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

OiRW (trwających od kwietnia 2007 r.) oraz zapewnieniu warunków technicznych wykonywania tych zadań.

Otrzymane z ARiMR jednolite procedury postępowania (książki procedur) zostały przez Urząd przyjęte uchwałami Zarządu Województwa w terminach wyznaczonych przez Prezesa ARiMR, poza dwoma przypadkami, w których przyjęcie do stosowania nastąpiło z 8 dniowym opóźnieniem – w uchwałach wskazano jednakże terminy, od których procedury zaczęły obowiązywać.

W Wydziale Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu (Wydziale PROW) zatrudniono 52 pracowników, którzy posiadali wykształcenie wyższe. Jednakże, pomimo obowiązku wykonywania kontroli prawidłowości realizacji projektów inwestycyjnych w ramach działania OiRW, żaden z 7 pracowników Biura Kontroli Wydziału PROW nie posiadał wykształcenia z zakresu budownictwa, tj. nie spełniono jednego z wymogów określonych w § 3 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 maja 2007 r. w sprawie warunków, jakie powinny spełniać jednostki organizacyjne, którym można powierzyć wykonywanie czynności kontrolnych w ramach PROW na lata 2007-2013². Na brak stosownych kwalifikacji i doświadczenia pracowników Wydziału PROW wskazywały wcześniejsze audyty wewnętrzne i kontrole zewnętrzne przeprowadzone w badanym okresie.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań instytucji zarządzającej wykonywanych przez niektóre podmioty jako zadania delegowane oraz sposobu ich wykonywania w ramach PROW na lata 2007-2013³ SWZ był zobowiązany do powierzenia wykonywania zadań w ramach PROW osobom posiadającym kwalifikacje lub doświadczenie, które zapewnią ich prawidłowe, rzetelne, bezstronne, sprawne i terminowe wykonanie. W toku kontroli ustalono, że 18 osób (34,6%) z Wydziału PROW posiadało doświadczenie w zakresie funduszy unijnych nabyte przed zatrudnieniem w Urzędzie, a 37 pracowników (71,2%) posiadało kwalifikacje m.in. z zakresu rolnictwa, weterynarii, ochrony środowiska, ekonomii. Jednakże wszystkim pracownikom Wydziału PROW zapewniono możliwość uczestnictwa w odpowiednich szkoleniach.

W dniu 5.03.2009 r. Urząd przekazał do ARiMR (Agencji Płatniczej) deklarację gotowości do wykonania przez SWZ zadań delegowanych przez Agencję w zakresie autoryzacji wniosków o płatność oraz poddania się przeprowadzeniu przez Agencję Płatniczą

² Dz.U. Nr 101, poz. 685 ze zm.

³ Dz.U. Nr 150, poz. 1067 ze zm.

audytowi systemu zarządzania i kontroli w zakresie działania OiRW, pomimo oceny audytu wewnętrznego, wg której złożenie deklaracji gotowości powinno było potwierdzać warunkową gotowość do wykonania przez SWZ zadań delegowanych. Jednakże w ocenie ARiMR, nie istniały zagrożenia w obszarze spełniania przez SWZ wymagań w zakresie realizacji zadań instytucji zarządzającej.

2. Informacje o naborach wniosków wraz z kryterium regionalnym, zostały podane do publicznej wiadomości na stronie internetowej Urzędu oraz w prasie lokalnej, a lista operacji zakwalifikowanych do współfinansowania dla działania OiRW została zatwierdzona przez Zarząd Województwa (29 września 2009 r.).

Urząd nie rozpatrzył żadnego ze 150⁴ wniosków o przyznanie pomocy, złożonych w I naborze z 2009 r., w terminie wyznaczonym (3 miesięcznym) w § 12 ust. 1 (w brzmieniu obowiązującym na dzień I naboru) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „OiRW” objętego PROW na lata 2007-2013⁵. Szczegółowe badanie 15 wniosków o udzielenie pomocy wykazało, że zostały one rozpatrzone w okresie od 103 do 150 dni (po uwzględnieniu okresów wstrzymania biegu terminu). W przypadku II naboru z 2010 r., do dnia zakończenia kontroli (26.11.2010 r.), Urząd nie rozpatrzył ani jednego z 237 wniosków o przyznanie pomocy, pomimo że 4 miesięczny termin na rozpatrzenie wniosków upływał w dniu 16.12.2010 r. (§ 12 ust. 1 ww. rozporządzenia w brzmieniu obecnie obowiązującym). Nieterminowość rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy została również wskazana przez kontrolę ARiMR, przeprowadzoną w dniach 15-16.09.2009 r.

NIK pozytywnie ocenia wprowadzenie przez Marszałka Województwa (20.10.2008 r.) Instrukcji zapobiegania i przeciwdziałania potencjalnym zjawiskom naruszenia bezstronności w Wydziale PROW. Jednakże w badanym okresie Dyrektor Wydziału PROW i jego zastępca nie dokonywali wrywkowej kontroli przynajmniej 5% wniosków o przyznanie pomocy i wniosków o płatność, ocenianych przez podległych pracowników w ciągu roku, mimo takiego obowiązku określonego w § 6 pkt 3 tej Instrukcji. Pierwszy raport roczny z wyników kontroli został sporządzony i przedstawiony właściwemu Członkowi Zarządu dopiero w toku czynności kontrolnych NIK (22.10.2010 r.), czyli dwa lata po ustanowieniu ww. obowiązku.

3. Wg stanu na dzień 31.08.2010. r. do SWZ złożono 391 wniosków o przyznanie pomocy (w ramach 2 naborów) i podpisano z wnioskodawcami 136 umów w tej sprawie (z tego 2

⁴ Spośród ogółem 154 złożonych wniosków 4 wnioski nie zakwalifikowały się do dofinansowania

⁵ Dz.U. Nr 38, poz. 220 ze zm.

umowy zostały rozwiązane). Wartość operacji (z VAT) objętych umowami wyniosła 83.179.569,75 zł, w tym koszty kwalifikowalne stanowiły kwotę 66.559.209,11 zł, a łączna kwota przyznanego dofinansowania wynosiła 40.903.934 zł. Do 31.08.2010 r. beneficjenci złożyli ostateczne wnioski o płatność na łączną kwotę 15.631.896,40 zł.

Podpisane umowy obejmowały operacje związane z realizacją celów działania OiRW, realizowane na terenie miejscowości spełniających kryteria demograficzne, z podmiotami należącymi do kategorii podmiotów wymienionych w § 2 ww. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r.

4. Analiza 14 zakończonych operacji, w odniesieniu do których na dzień 31.08.2010 r. Urząd sporządził i przekazał ARiMR zlecenia płatności na rzecz beneficjentów wykazała, że wnioski o przyznanie pomocy i wnioski o płatność zostały złożone w przewidzianych terminach, na obowiązujących wzorach i zawierały wymagane załączniki. Urząd prawidłowo wzywał wnioskodawców na piśmie do usunięcia nieprawidłowości lub braków, dokonał oceny wniosków o przyznanie pomocy i przyznał punkty planowanym operacjom. Umowy o przyznanie pomocy zostały podpisane przez osoby upoważnione do reprezentowania SWZ i beneficjentów, z zastosowaniem obowiązującego wzoru. Urząd zweryfikował prowadzone przez beneficjentów postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Jednakże w 6 przypadkach, wnioski o płatność zostały rozpatrzone (po uwzględnieniu wstrzymania biegu terminu rozpatrywania wniosku) po upływie 2 miesięcy od dnia ich złożenia, tj. w okresie od 100 do 155 dni.

Niezgodnie z dokumentacją znajdującą się w Urzędzie, pozytywnie zweryfikowano wniosek o płatność Gminy Bielice oraz wypłacono środki finansowe w wysokości 233.940,36 zł na budowę świetlicy wiejskiej w miejscowości Linie, która miała być obiektem przystosowanym dla osób niepełnosprawnych. Zarówno z załączników do wniosku o płatność (faktury, protokoły zdawczo-odbiorcze), jak i oględzin świetlicy⁶ wynika, że sanitariaty znajdujące się w wybudowanej świetlicy nie zostały dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

5. Pomimo obowiązku przeprowadzania czynności kontrolnych w zakresie wizytacji w miejscu realizacji operacji lub kontroli na miejscu (§ 8 ust. 3 umowy zawartej pomiędzy SWZ a ARiMR), zgodnie z założeniami zawartymi w „rocznym planie kontroli”, w Urzędzie na 31 planowanych w 2009 r. wizytacji i 3 kontroli, przeprowadzono 7 wizytacji w miejscu i nie przeprowadzono kontroli na miejscu. Natomiast na 20 planowanych wizytacji w 2010 r.

⁶ dokonanych w toku kontroli NIK w Gminie Bielice

i 6 projektów do kontroli, do dnia 22.11.2010 r. przeprowadzono 6 wizytacji w miejscu i 2 kontrole na miejscu.

6. Urząd w przewidzianych prawem terminach przekazywał ARiMR: prognozy wydatków w ujęciu kwartalnym na dwa kolejne lata, uaktualnione prognozy wydatków w ujęciu kwartalnym oraz raz w miesiącu prognozy wydatków na trzy kolejne miesiące.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Dostosowanie stanu osobowego Biura Kontroli Wydziału PROW pod względem kwalifikacji do wymogów ww. rozporządzenia.*
2. *Zapewnienie terminowego rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy i wniosków o płatność.*
3. *Realizowanie zadań nadzorczych przez Dyrektora Wydziału PROW i jego Zastępcę w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania potencjalnym zjawiskom naruszenia bezstronności w Wydziale PROW.*
4. *Podjęcie stosownych działań wobec Gminy Bielice w związku z niepełnym wykonaniem zakresu rzeczowego zadania.*

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje od Pana Marszałka, w terminie miesięcznym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Panu Marszałkowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

